

1. Tantárgyelem neve:	Környezetkultúra, életminőség, fenntartható fejlődés	Kreditértéke:	3
Tantárgyelem besorolása:	kötelező		
A Tantárgyelem elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, "képzési karaktere":		elmélet (%):	70
		gyakorlat (%):	30
A tanóra típusa:		előadás + gyakorlat	
óraszám, az adott félévben:	heti 1+2		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők:			
A számonkérés módja:		gyakorlati jegy (5)	
A tantárgyelem tantervi helye (hányadik félév):	4		
Előtanulmányi feltételek:	-		
<p>Tantárgyelem-leírás:</p> <p><i>Az oktatás célja:</i> Olyan hallgatók képzése, akik képesek a fenntarthatóság három fő (környezeti, gazdasági, társadalmi) pillérének komplex szemléletére. Ismerik a gazdasági erőforrások fajtáit, és az ember életében betöltött szerepét, értik a fenntartható fejlődés és fogyasztás tartalmát. Képesek a fenntarthatóság kritériumainak és problémáinak felismerésére, elemzésére, a probléma-megoldási technikák feltárására és hatékony alkalmazására. Sokrétű ismeretekkel rendelkeznek a környezet megismerésének, védelmének területén, rendelkeznek az óvodás gyermekek fenntarthatóságra neveléséhez elengedhetetlen holisztikus, illetve környezetgondos szemléletmódja formálásának eszközeivel és módszereivel. Elméleti szinten képesek a környezeti problémák felismerésére, kritikus elemzésére, a probléma megoldási technikák feltárására és hatékony alkalmazására. Képesek a fenntartható életvitel alakítására, Olyan hallgatók képzése, akik az tanintézményen belüli és kívüli szintereken egyaránt alkalmasak a fenntarthatóság kultúrájának és a fenntartható életvitelnek az élményszerű, játékos alapozására és fejlesztésére elméleti alapon.</p> <p><i>Az oktatás tartalma:</i> A fenntarthatóság komplex, globális értelmezése. Az ökológiailag, szociálisan, gazdaságilag és politikailag fenntartható társadalom létrejöttéhez szükséges feltételrendszer. A környezeti válság okai, sajátosságai. A főbb környezeti problémák: a víz-, a levegő- és a talajszennyezés, a biológiai sokféleség csökkenése, a hulladékok, az erőforrások hiánya. Megoldási gyakorlatok. A társadalom, a gyermekek, a szülők és a pedagógusok szempontja (ECEC). Fenntarthatósági jó gyakorlatok a kultúra, gyermekkultúra, közművelődés területein. A gyermekkultúra területeinek érzelmi nevelést és élményalapú tanulást szolgáló lehetőségei kora gyermekkorban a fenntarthatósággal kapcsolatban. Intézmények, rendezvények zöldítése.</p> <p><i>Számonkérés és értékelés:</i> Fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatos dolgozat és előadás készítése. Az elkészült anyagnak tanúskodnia kell arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes összefüggéseiben látni a fenntartható fejlődés fő témaköreit. • A hallgató képes megfelelően tájékozódni, eligazodni a témához kapcsolódó szakirodalomban: ismeri a téma alapvető magyarnyelvű szakirodalmát • A hallgató képes intézményi/osztály/csoport szinten programot tervezni és az elért vagy várható eredményeket kritikusan értékelni. 			
KÖTELEZŐ IRODALOM			

Vida, G. (2012). *Honnan hová Homo? Az Antropocén korszak gondjai*. Semmelweis Kiadó.

Darvai S., Hill K., Fülöp V., & Venyngi B. (2020). A környezeti fenntarthatóságra nevelés a bölcsődében. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8(3), 131–144.

UNESCO (2010). *Four Dimensions of Sustainable Development*.
www.unesco.org/education/tlsf/mods/theme_a/popups/mod04t01s03.html. (2020.12. 29.)

Takács-Sánta, A.(2008). *Bioszféra-átalakításunk nagy ugrásai*. L'Harmattan Kiadó.

Havas, P. & Varga, A. (2006). A környezeti neveléstől a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata felé In Varga, A. (Ed.), *Tanulás a fenntarthatóságért* (pp. 49–72). OKI.

Samuelsson, I. & Kaga, Y. (2010). *Early Childhood Education to Transform Cultures for Sustainability*. In Assadourian, L. Starke, & L. Mastny (Eds.), *State of the World 2010: Transforming Cultures: From Consumerism to Sustainability* (pp. 57-82). Worldwatch

Varga, A. 2022. *Iskolák a fenntartható jövőért*. L'Harmattan Kiadó.

AJÁNLOTT IRODALOM

Darvai, S. (2016). A kulturált, egészséges életmódra nevelés körülményeinek megteremtése a bölcsődében. In Kolosai, N. & M. Pintér, T. (Eds.), *A gyermekkultúra jelen(tőség)e*. (pp. 330-355.) ELTE Tanító- és Óvóképző Kar.

Dúll, A. (2015). A bölcsőde környezetpszichológiája In Gyöngy, K. (Ed.). *Első lépések a művészetek felé I. - A vizuális nevelés és az anyanyelvi-irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban* (pp. 265-298). Dialóg Campus Kiadó.

Hercz, M., Pozsonyi, F. & Takács, N. (2020). Supporting a Sustainable Way of Life-Long Learning in the Frame of Challenge-Based Learning. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, 11(2), 45-64.

Kajner, P., Lányi, A. & Takács-Sánta, A. (2013, Eds.), *A fenntarthatóság felé való átmenet jó példái Magyarországon*. NFFT Műhelytanulmányok 18.

Vargáné Nagy, A., Pálfi, S., Szerepi, S. & Molnár, B. (2018). *Fenntartható fejlődésre nevelés lehetőségei a magyar óvodában*. In Pálfi, S. (Ed.), *A gyermekekre fókuszáló korai nevelés*. (pp. 83–98). Debreceni Egyetem Kiadó.

TUDÁS

Ismeri a fenntarthatóság komplex, globális értelmezését.

Tisztában van az ökológiailag, szociálisan, gazdaságilag és politikailag fenntartható társadalom létrejöttéhez szükséges feltételrendszerrel.

Ismeri az ember környezet-átalakító hatásának főbb állomásait, érti ezek természeti, társadalmi, gazdasági következményeit.

Tisztában van a fenntarthatóság, a fenntarthatóságra nevelés nemzetközi tendenciáival, alapelveivel.

Érti, ismeri a gyermekkultúra és a fenntarthatóság kapcsolódásait, a gyermekek és közösségeik fejlesztési lehetőségeit a témában.

Ismeri a gyermekkultúra területeinek érzelmi nevelést és élményalapú tanulást szolgáló lehetőségeit a kora gyermekkorban a fenntarthatósághoz kapcsolódóan.

KÉPESSÉG

Elvégzi a fenntarthatóságra nevelés ismeretrendszerét alkotó különböző szakirodalmak részletes analízisét.

Képes a társadalmi szempontok mellett, a gyermekek, a szülők szempontjait (ECEC) egyaránt figyelembe venni.

Képes a felelős, fenntartható életforma hiteles közvetítésére.

Képes a fenntarthatóság megvalósulása érdekében különböző intézményekkel megfelelő kapcsolatokat kialakítására.

ATTITÚD

Szakmai tevékenységének célja a gyermeki személyiség sokoldalú fejlődésének szolgálata.

Képviseli az emberi jogok tiszteletét, az egyetemes kultúra értékeinek megbecsülését.

Nyitott az együttműködésre, közös innovációk fejlesztésére és megvalósítására.

Nyitott a részvételi programokra, a fenntarthatósággal kapcsolatos új módszerek, alkalmazására, integrálására.

Elfogadja és hasznosítja munkája szakszerű bírálatát.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

Különböző kontextusokban önállóan alkalmazza a kurzuson megismert módszerek és technikák széles körét a gyakorlatban.

Aktív állampolgárként a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal környezetének és élettere alakításában.

Autonóm módon csatlakozik fejlesztési projektekhez.

Felelős hozzáállást tanúsít a környezetében lévő egyének, csoportok környezetkultúrájának fejlesztéséhez.

A tantárgyelem felelőse

Név:	Dr. Szurdoki Erzsébet Piroska	Beosztás:	egyetemi adjunktus
Tudományos fokozat:	PhD		